

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ἀριστοτέλης, *Μετὰ τὰ φυσικά*, Α2, 982b12-28

A1.

α.

1-Σ: *ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες*

2-Σ: *Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἴεται ἀγνοεῖν*

3-Σ: *οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν·*

β. *ἢ τοιαύτη φρόνησις*

B1. Με μία σύντομη ιστορική διαπίστωση ο Αριστοτέλης τεκμηριώνει τον προηγούμενο ισχυρισμό του: μόνο όταν οι άνθρωποι ικανοποίησαν όλες τις βασικές βιοτικές ανάγκες τους και τακτοποίησαν τις υλικές προϋποθέσεις και για καλοζωία και για εξύψωση της ζωής (*πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν*), μόνο τότε στράφηκαν οι άνθρωποι σε αυτού του είδους την πνευματική αναζήτηση, δηλαδή τη φιλοσοφία. Η φιλοσοφική δραστηριότητα, λοιπόν, υπερβαίνει τις πιεστικές ανάγκες της καθημερινής ζωής, καθώς αναπόφευκτα προϋποθέτει χρόνο ελευθερίας κι άνεση ζωής. Ο Αριστοτέλης δεν συνδέει τη φιλοσοφία με τη *ῥαστώνην*, την χαλάρωση δηλαδή και την απόλαυση, ανατρέχοντας απλώς στην ιστορική της καταγωγή. Αν η σύνδεση αυτή δεν ήταν διαχρονική και ουσιώδης, δεν θα τον ενδιέφερε. Ο Αριστοτέλης διαβλέπει ότι η δραστηριότητα του φιλοσόφου υπερβαίνει πάντα τις πιεστικές απαιτήσεις της καθημερινότητας, προϋποθέτει χρόνο ελευθερίας και απομάκρυνση από τις άλλες τέχνες· τότε και μόνο τότε μπορεί αυτός να προσεγγίσει τη φιλοσοφική ακρίβεια. Γι' αυτό και η *ῥαστώνη* γίνεται έγκυρο σημάδι της φιλοσοφίας. Επομένως, το χωρίο λειτουργεί ως απόδειξη του ισχυρισμού ότι η επιδίωξη της υπέρβασης της άγνοιας έγινε χάριν της γνώσης και όχι για κάποια άλλη χρησιμότητα. [178 λέξεις]

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ρενέ Ντεκάρτ, *Αρχές Φιλοσοφίας*

Ο Ντεκάρτ ορίζει τη φιλοσοφία ως «μελέτη της σοφίας» και παραπέμπει στην αναζήτηση των πρώτων αιτίων για τη σε βάθος μελέτη της. Επίσης, προσθέτει ως κύρια διάσταση της έννοιας «φιλοσοφία» την τέλεια γνώση και θέλει να θεμελιώσει τη φιλοσοφία πάνω σε κάποιες αρχές, ώστε να λειτουργήσει αυτή αιτιοκρατικά. Γι' αυτό δεν δίνει έμφαση στη ηθική-πρακτική διάσταση της ανθρώπινης σοφίας. Αυτό, οπωσδήποτε, τον φέρνει κοντά στη σκέψη του Αριστοτέλη. Άλλωστε, ο κομβικός ρόλος της φιλοσοφίας ως δρόμου για την υπέρβαση της άγνοιας και προσέγγισης της γνώσης διατυπώνονται με σαφήνεια και στο κείμενο του Αριστοτέλη. Ο Σταγειρίτης αναφέρεται στη σε βάθος προσέγγιση της γνώσης (*τὸ εἰδέναι, τὸ ἐπίστασθαι*), και ειδικότερα στην ολοκληρωμένη γνώση. Στις λέξεις *ἀγνοεῖν*

και άγνοιαν επιβεβαιώνεται, επίσης, η διανοητική, εκτός των άλλων, διάσταση της φιλοσοφίας κατά τον Αριστοτέλη. Ωστόσο, ο Ντεκάρτ δίνει και μία πιο χρηστική προοπτική στη φιλοσοφία (τόσο για την καθοδήγηση της ζωής του όσο και για τη διατήρηση της υγείας του και για την επινόηση όλων των τεχνών), αλλά σε κάθε περίπτωση είναι εμφανής η επιστημονική στόχευση, η συγκρότηση στέρεης γνώσης, δηλαδή *έπιστήμης*, στο οποίο θα συμφωνούσε ο Αριστοτέλης. [183 λέξεις]

B3. 1-β, 2-δ, 3-γ, 4-ε, 5-β

B4.

1. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν οι τοπικές Αρχές.
2. Ο/Η μαθητής/τρια κρατούσε πρόχειρες σημειώσεις στο τετράδιό του/της.
3. Το πάθημα του/της έγινε μάθημα.
4. Θαυμάσια τα νέα που μου μεταφέρεις!
5. Θα σου πω ένα μυστικό, αλλά δεν θέλω να το μαρτυρήσεις.